

על מה אנחנו מדברות/ים כשאנחנו מדברים/ות עם נוער על פורנו? / צאלה מיצד *

הלחץ להיות "כמו כולם" נכנס למיטה ביחד איתם - ובדיוק שם אנחנו רוצות שייזכרו שמותר להגיד לא, שחייבות/ים לשאול ולבדוק, שצריך להקשיב ל"לא" שיכול להיות מבוטא בשלל דרכים. אנו מדברות ומדברים על התסריט הפורנוגרפי כדי להציע לו אלטרנטיבה, כדי להציג דימוי נוסף, שונה של מין, כדבר שנעשה מתוך אינטמיות וקרבה, בהסכמה, בקשר עין ובתקשורת הדדית.

אז איך מציעות אלטרנטיבה לפורנוגרפיה? אנחנו מבקשות לאפשר שיח אינטימי, מכבד, חקרני וביקורתי, הן בתכנון והן בתקשורת שנוצרת בכיתה בזמן השיח.

בהמשך לתפיסת העולם שלנו - שיח סדנאי על מיניות הדדית ואלימות מינית תמיד צריך להכיל מידע מהימין, מותאם גיל, המונגש בגובה העיניים ובעיקר לפתח אצל המשתתפים/ות את היכולת לשאול שאלות ולחשוב באופן ביקורתי על דימויים חברתיים.

הרי כך או כך, בני ובנות נוער נחשפים לאינספור דימויים של מיניות, של מערכות יחסים, של מגדר והתפקידים הקשיחים הנלווים לו.

אין לנו אפשרות לבקר כל דימוי אליו הן/ם נחשפים, לכן אנחנו מספקות/ים להם את הכלים לצריכה ביקורתית של תכנים אלו.

אל מול שיח מפחיד, מאיים ומוסרני על מיניות, או שתיקה פחדנית אנחנו מבקשים ומבקשות להציע דיבור עשיר ומורכב על ערכים החשובים לנו בכל הקשרים הבין אישיים: הדדיות, קשב לעצמי ולגבולותי וקבלה של האחרת וגבולותיו/ה.

אל מול ביזוי והחפצה של נשים (וגברים) הנפוצים כל כך בפורנו - אנחנו מבקשים לדבר על אינטימיות, התרגשות והנאה; מול מנעד רגשות מצומצם וניתוק - חיבור וקשב; מול נרטיב לינארי - סיפור מורכב שבו אפשר להתחרט, לרצות מאוד, להתבלבל, לאהוב, ליהנות, להתנחם, להתקרב, להיקשר, להתבייש... ותמיד תמיד להקשיב.

היחשפות ילדים ובני נוער לתכנים פורנוגרפיים באינטרנט וסוגיית סינון אתרים פוגעניים. הכנסת, מרכז המחקר והמידע, תשע"ז 2017.

* רכזת חינוך במרכז סיוע תל אביב

בתום סדנאות בבתי הספר אנחנו מחלקות ומחלקים משובים למשתתפים/ות, בהם אחת השאלות היא "האם למדת משהו חדש בסדנה?".

הסדנאות כוללות נושאים מגוונים ביניהם תפקידים מגדריים, הצבת גבולות ותשומת לב לגבולות של האחר, ערבות הדדית, הסכמה חופשית ובגיל המתאים, גם פורנוגרפיה.

שוב ושוב, במשובי חטיבות הביניים לאחר סדנאות בהן עלה נושא הפורנוגרפיה אנו קוראות/ים: "לא ידעתי שפורנו זה סרט".

זה אולי יכול להיראות מצחיק או מוזר, למי שעבר/ה את גיל הנעורים טרום עידן הפורנוגרפיה, שיש נערים/ות שאינם מבחינים בין סרטון פורנוגרפי לסרטון "אמיתי".

אולי אפילו הגיוני יותר לצפות כי מי שגדלו עם נוכחות גבוהה של מסכים, ידעו יותר טוב מאתנו "לקרוא" את האינטרנט, אבל הפורנוגרפיה - על תכניה, שפתה הוויזואלית, נגישותה ושכיחותה - השתנתה רבות בעשור האחרון. יותר קשה מבעבר להבחין שיש להתייחס אליה כדימוי שהופק, שנוצר במכוון, ושהיא אינה משקפת תמונת ראי רחבה וריאליסטית של המיניות האנושית.

נתונים על שיעור ההיחשפות לפורנוגרפיה בקרב נערים/ות וילדים/ות מציירים תמונה מורכבת: החל ממחקרים המצביעים על היחשפות בלתי מכוונת של כ-60% מבני הנוער, ועד מחקרים שמצביעים על כ-90% חשיפה מכוונת בקרב נערים (הכנסת, מרכז המחקר והמידע, 2017).

כך או כך, ברור כי פורנוגרפיה נהייתה סוכן מידע מרכזי בשדה החקר המיני הראשוני של ילדים/ות ונערים/ות. סוכן המידע הזה מלמד אנטומיה ולוליינות אך מעלים את החשוב ביותר - יסוד ההסכמה החופשית בקשר.

בסדנאות עם חבר'ה בוגרים יותר, בחטיבה העליונה, השיחה כבר נשמעת אחרת - "אני מרגיש אשם אחרי שאני רואה", "אני מודאג מגודל האיבר שלי/ מהביצועים שלי", "אני נגעלת ומפחדת אבל גם לא מצליחה להפסיק לראות", "אני לא מבינה איך מגיעים למצב שככה עושים מין". הנערים והנערות משווים את עצמם, גופם, תנועותיהם לאלו שהם רואות/ים על המסך.

אנחנו שומעות על אקטים מרובי משתתפים, על תחושה שצריך להתנהג כמו בסרטים, שהן מאכזבות את עצמן והפרטנר, שהם לא 'מספיק'. את כל הציפיות האלו מעצמם הם/ן מביאים/ות להתנסויות הראשונות שלהם.